

רע"פ 4453/21 - עלי שכיב,עלי עלי הדיה,נאיפה כיוף נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4453/21

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקשים:

1. עלי שכיב
2. עלי עלי הדיה
3. נאיפה כיוף (עלי)

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה (כב' השופטת ת' נאות פרי) ב-עפ"א
11.05.2021 36834-01-21

בשם המבקשים:

עו"ד עלי שכיב

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטת ת' נאות פרי) בעפ"א 36834-01-21 מיום 11.5.2021, בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (השופט ש' בנג'ו) בעמ"א 63706-06-15 מיום 18.6.2020.

2. על פי כתב האישום, המבקשים עשו שימוש במבנה בגוש 19503 חלקה 41 ביישוב בית ג'אן (להלן: המבנה-המקרקעין, בהתאמה), זאת בניגוד לתכנית המתאר ג/685 (להלן: תכנית המתאר), ובניגוד להיתר לבניית בית מגורים במקרקעין שניתן בשנת 2000 (להלן: ההיתר המקורי).

עמוד 1

על כן, יוחסה למבקשים עבירת שימוש במקרקעין ללא קבלת היתר כדין לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה, כנוסחו לפני כניסתו לתוקף של תיקון 116 לחוק), ועבירה של שימוש במקרקעין בסטייה מהיתר ומתכנית, לפי סעיף 204(ב) לחוק זה.

3. למען שלמות התמונה יצוין כי כבר משנת 2005 ואילך ניתן ביחס למבנה צו איסור שימוש במסגרת עמ"ק 20012/04 (להלן: ההליך הראשון). בגדר הליך זה הורשעה המבקשת 3 (להלן: כיוף) על פי הודאתה בעבירה של בניה ללא היתר וסטייה מהיתר במבנה, בגין בניית קומה בשטח של 225 מ"ר, תוספת בנייה בשלוש קומות בשטח של 70 מ"ר, וכן סגירת מרפסת בשטח של 10 מ"ר.

4. בהליך מושא הבקשה שבפניי, הרשיע בית משפט השלום את המבקשים לאחר הליך שמיעת ראיות שנמשך כחמש שנים, בגין שימוש אסור במבנה החל משנת 2008 ועד שנת 2013, בהכרעת דין מנומקת אשר נפרסה על פני 67 עמודים.

נקבע כי, המבקשים עשו שימוש אסור במבנה בשטח כולל של 1069 מ"ר למטרות מגורים, ללא היתר בניה כדין, בניגוד לתכנית המתאר, תוך שימוש חורג ובסטייה מההיתר המקורי. הרשעת המבקשים נתמכה בין היתר בעדויות של שכנים, בתמונות, בביקוריפקחים, ובהודאה מפורשת של המבקש 1 (להלן: שכיב) במספר הזדמנויות, לרבות במכתב לרשות האכיפה.

לבסוף, נדחו טענות המבקשים כי עומדות להם הגנות מכוח חוק התכנון והבניה ומכוח דוקטרינת הגנה מן הצדיק; וכן טענתה של כיוף, כי העמדתה לדין בהליך הנוכחי מעמיד אותה ב"סיכון כפול", כיוון שהורשעה בעבר ביחס למבנה זה.

יוער כי בחודש דצמבר 2015 ניתן בדיעבד היתר בניה למבנה (להלן: ההיתר המתוקן).

5. בגזר הדין דחה בית משפט השלום את בקשתו של שכיב לביטול הרשעה. נקבע כי היותו עורך דין המתמחה בין היתר בדיני תכנון ובניה, שאף שימש כתובע מטעם הועדה המקומית לתכנון ולבניה "רכס הכרמל", מהווה נסיבה לחומרא, וכי אין בנזק המקצועי שעלול להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו כדי להצדיק את ביטולה.

6.

7. בהמשך לדברים האמורים, השית בית משפט השלום על שכיב קנס בסך 50,000 ש"ח או 5 חודשי מאסר תמורתו וכן חתימה על התחייבות כספית; על המבקשת 2 קנס בסך 30,000 ש"ח או 3 חודשי מאסר תמורתו וכן חתימה על התחייבות כספית; ועל כיוף קנס בסך 20,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו וכן חתימה על התחייבות כספית.

8. ערעור המבקשים לבית המשפט המחוזי נדחה.

בפסק הדין, אשר נפרס על פני יותר מ-30 עמודים, נקבע כי לאור התשתית הראייתית הנרחבת עליה התבסס

בית משפט השלום ובשים לב לכלל לפיו ערכאת הערעור לא נוטה להתערב בממצאי עובדה - לא נפלגם בקביעות כי המבנה סטה מההיתר המקורי ומהתכנית; וכי שלושת המבקשים אחראים יחדיו לשימוש שנעשה בו בתקופה הרלוונטית.

עוד נדחו טענות המבקשים כי יש לבטל את כתב האישום בשל הגנה מן הצדק, אכיפה בררנית, שיהוי בהגשה של כתב האישום והיעדר אישור של היועץ המשפטי לממשלה להעמדה לדין; וכן טענתו של שכיב כי יש לבטל את הרשעתו.

9. מכאן בקשת רשות הערעור שבפניי, במסגרתה שבים המבקשים וטוענים כי עומדת להם טענת הגנה מן הצדק, כי המשיבה נוהגת באכיפה בררנית וכי כתב האישום הוגש בשיהוי.

10. נטען כי שתי הערכאות הקודמות לא נתנו משקל לטענתו של שכיב לפיה המשיבה "רודפת" אותו משיקולים זרים "בכדי להביא לסילוק המבקש מתפקידו כיועץ משפטי בוועדה המקומית רכס הכרמל"; כי לא ניתנה למבקשים הזדמנות להכשיר את הבניה; וכי כיוף הועמדה בפני "סיכון כפול" לאחר שהועמדה לדין בעבר ביחס למסכת עובדתית זהה.

בתוך כך, נטען כי שתי הערכאות הקודמות דנו בכל טענה המצדיקה את ביטול כתב האישום בנפרד, בעוד שהיה עליהן לבחון את הצטברות הטענות יחדיו, שיש בה כדי להצדיק את ביטולו; וכי הן שגו בפרשנות הנחיות המשיבה ביחס לשימוש בבניה שלא כדין שהתיישנה.

11. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור הגעתי למסקנה כי דינה להידחות.

הלכה מושרשת היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים המעוררים שאלה משפטית עקרונית בעלת חשיבות ציבורית, או אם מתעורר חשש לעיוות דין מהותי או לאי צדק קיצוני (רע"פ 5431/21 בדארנה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.8.2021)).

המבקשים לא עמדו בנטל להראות כי בקשתם עומדת באמות מידה אלה, והיא איננה מגלה סוגיה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני.

לא מצאתי כי נפל פגם במסקנתו של בית המשפט המחוזי, לפיה אמנם כתב האישום הוגש בשיהוי, אך אין בכך כשלעצמו כדי להוביל לביטול כתב האישום. זאת בייחוד בשים לב לנסיבות המקרה דנן, ובפרט העובדה כי שכיב שימש בעצמו תובע והיה "אמון על שלטון החוק על היבטיו התכנוניים", כלשון קביעתו של בית משפט השלום.

בנוסף, בניגוד לטענות המבקשים, פסק הדין התייחס להצטברותן של הטענות השונות לכדי מכלול, ולטענות ה"רדיפה" (פסקאות 90, 99 ו-114 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי).

באשר להנחיות המשיבה ביחס לאכיפה כלפי שימוש בבניה שלא כדין שהתיישנה - בדין קבע בית המשפט המחוזי כי הנחיות אלה עוסקות בבניה תואמת תכנית, ואילו במקרה דנן בתקופה הרלוונטית המבנה לא היה תואם לתכנית.

גם הטענה בדבר הסיכון הכפול ביחס לכיוף נדונה ונדחתה בשתי הערכאות, ולא מצאתי מקום להתערב בה.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ו באלול התשפ"א (23.8.2021).

ש ו פ ט
